

The leap forward...

... Strategic Environmental Assessment and the quest for more effective planning in the Netherlands

Dennis van Peppen

Director International / The Netherlands Commission for Environmental Assessment

The Netherlands

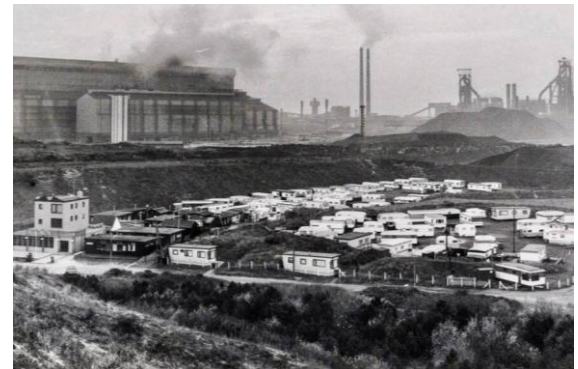
dvanpeppen@eia.nl

www.eia.nl

Environment in the Netherlands: a short history

- After WWII rapid industrialisation and growth of intensive agriculture
- Centrally managed land reform and land use planning
- Resulting in breakneck economic growth, urbanisation and socioeconomic development
- But: high environmental costs
- As a result of advocacy and protests entry of strong legislation in 1970's

A brief history of SEA legislation in NL...

1985: European directive environmental impact assessment for certain public and private projects (85/337/EEG)

1987: EIA instrument officially introduced in the Netherlands

2001: European directive environmental assessment specific plans and programmes (2001/42/EG).

2010: Dutch EIA-regulation 'modernised' through changes in Dutch Environmental Protection Act (Wet Milieubeheer).

2011: European directive (2011/92/EU) replaces '85/'01 directive

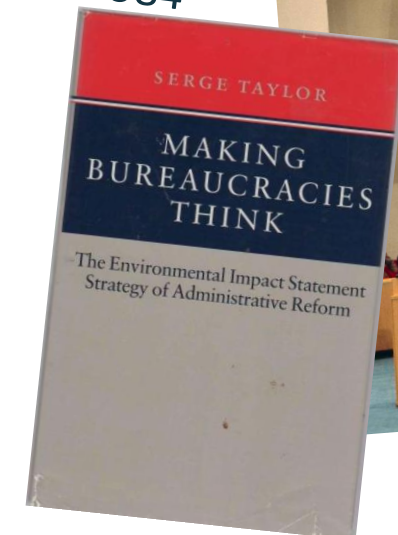
2017: Dutch EIA-regulation adjusted in line with 2014/52/EU en 2011/92/EU directives

2024: European directives about SEA taken up in Environment Law ('Omgevingswet').

1972

1984

Nationale Omgevingsvisie / Nota Ruimte	NOVI
Nationaal Waterprogramma 2022-2027	NWP
Programma Integraal Riviermanagement	IRM
Hoogwaterbeschermingsprogramma	HWBP
Programmatie Aanpak Grote Wateren	PAGW
Programma Energiehoofdstructuur	PEHS
Nationaal Programma Landelijk Gebied	NPLG
Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën	NPRES
Circulaire Materialenplan	CMP
Nationaal Milieuprogramma	NMP
Programma Woningbouw	
Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport	MIRT
Nationaal Programma Landelijk Gebied	NPLG
Nationaal Programma Radioactief Afval	NPRA

N207 Zuid
Provincie Zuid-Holland

Advanced Methanol Amsterdam B.V.
Provincie Noord-Holland

Omgevingsvisie Overijssel
Provincie Overijssel

Warmteleiding Rijswijk – Leiden
Provincie Zuid-Holland

Windpark Horst en Telgt
Provincie Gelderland

Natuurherstel Weerribben
Provincie Overijssel

Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard

Provincie Zuid-Holland en
hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard

Bereikbaarheid Central Innovation District & Binckhorst

Ministeries I&W en BZK, provincie Zuid-Holland, Metropoolregio
Rotterdam - Den Haag en
gemeenten Den Haag en Leidschendam-Voorburg

Gebiedsontwikkeling Veerhaven Ochten en omgeving

Provincie Gelderland, gemeente Neder-Betuwe, waterschap
Rivierenland en Rijkswaterstaat

Verlenging levensduur kerncentrale Borssele
Ministerie EZK

Net op zee - IJmuiden Ver Gamma
Minister EZK

Wieringerhoek -Programma Aanpak Grote Wateren
Ministers I&W en N&S

Aardgaswinning B16-A Noordzee
Staatssecretaris EZK

Luchthavenbesluit Eindhoven Airport
Ministerie I&W

Windturbinebepalingen leefomgeving
Ministerie I&W

Stadsplanning Arnhem
Gemeente Arnhem

Stadsplanning Aswaal
Gemeente Aswaal

Bestemmingsplan Maasterras
Gemeente Dordrecht

Grootschalige opwek wind- en zonne-energie
Gemeente Waalwijk

Vergistingsinstallatie Nature Energy
Gemeente Coevorden

Omgevingsplan Laar - Nieuw Laar
Gemeente Sint-Michielsgestel

'Environment': from 'waste' to 'system'

NRC 1971

Climate & energy

Agriculture & nature

Dealing with wicked problems...

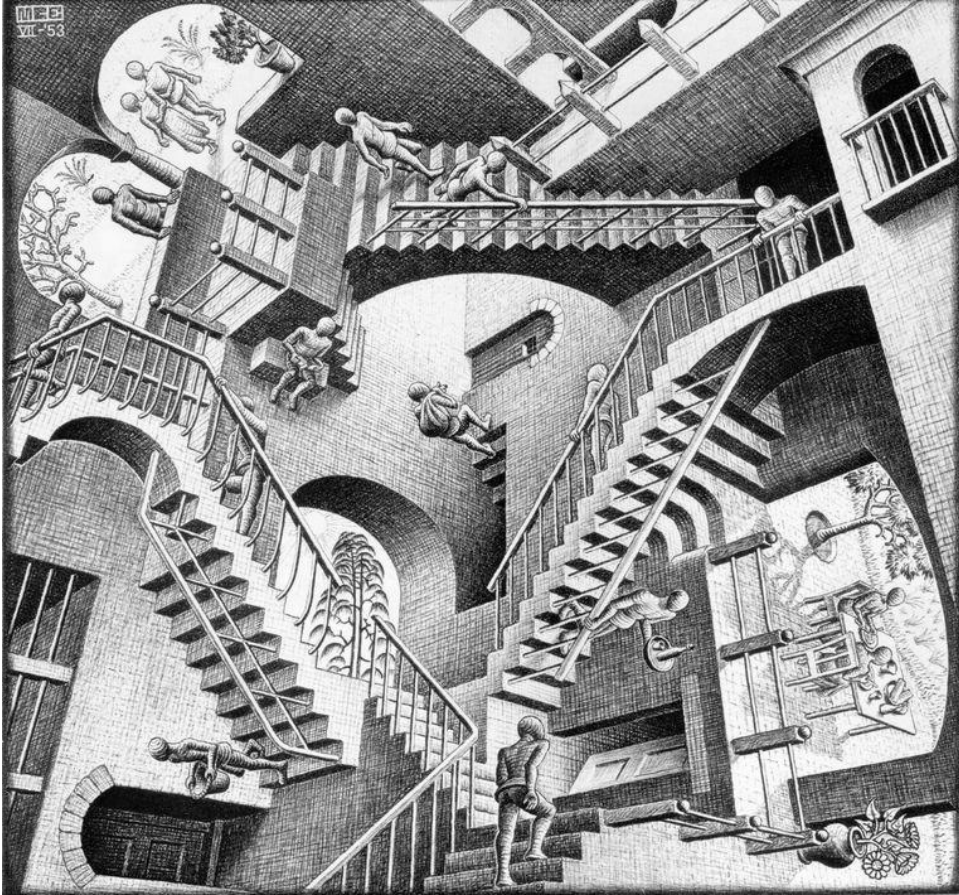
Greening & circular economy

Urbanisation

...Changing playing field...

- Substance and process
- Short and long term
- Sectoral and spatial
- Policy and society

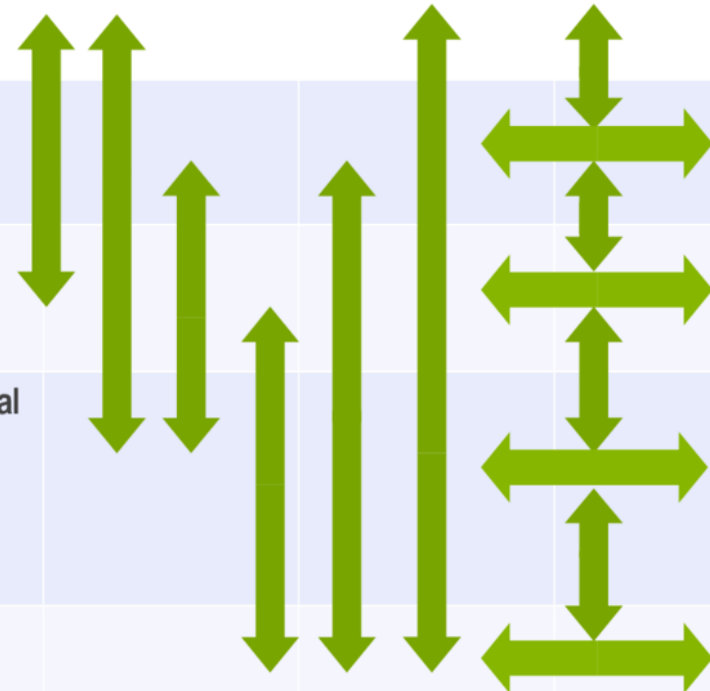
Global level

EU level

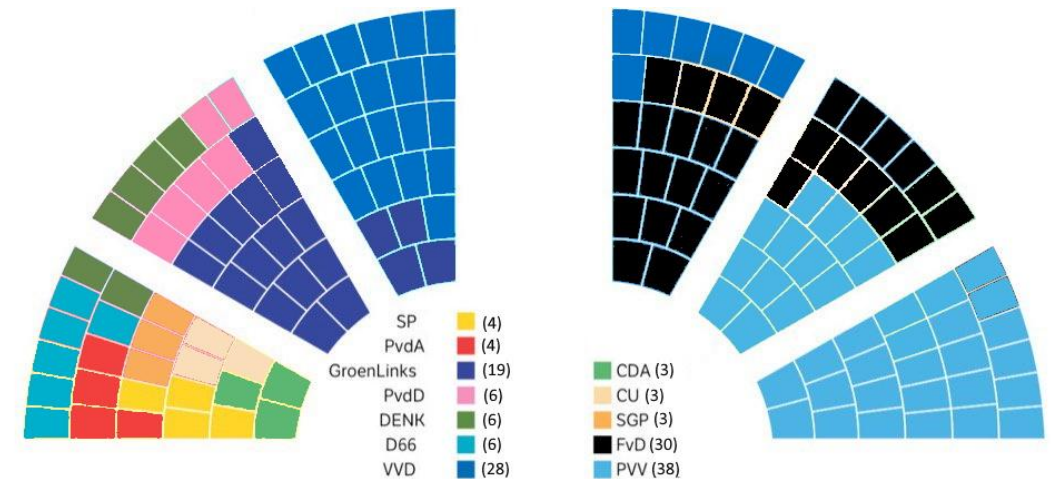
National level

State/provincial
level

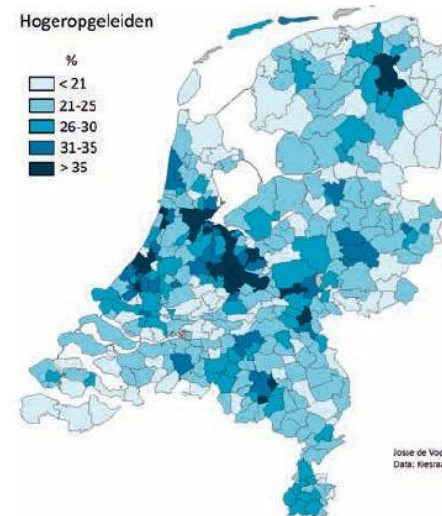
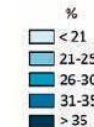
Local level

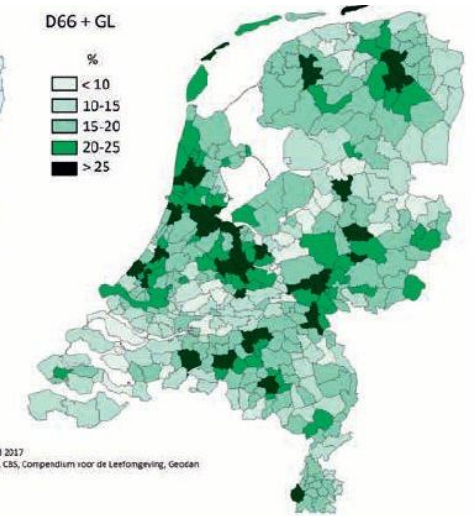
Fragmented / polarized political & societal landscape...

Hogeropgeleiden

D66 + GL

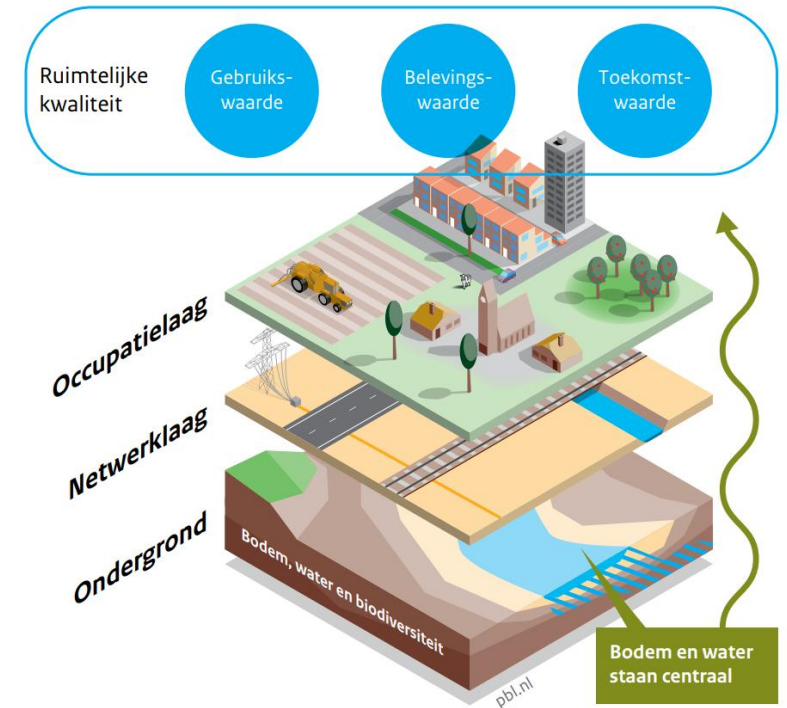
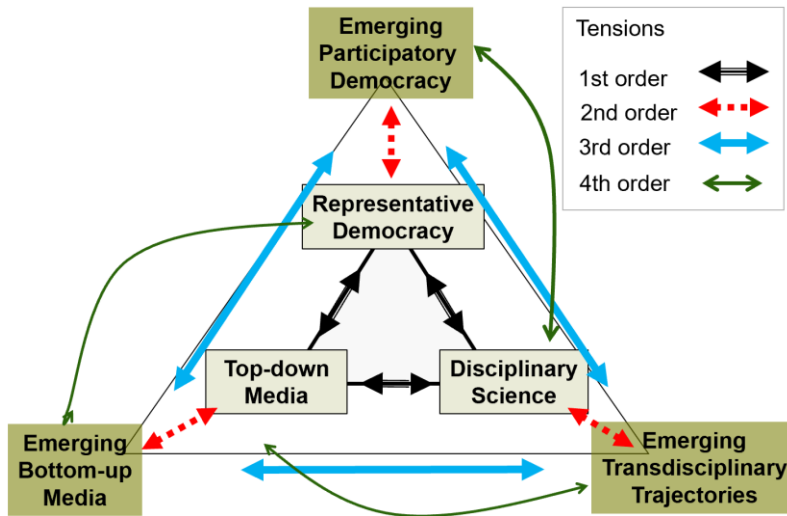

Josje de Voogd 2017
Data: Kiesraad, CBS, Compendium voor de Leefomgeving, Geodan

Aandeel hogeropgeleiden in 2014 (links) en aanhang D66 en GroenLinks bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 (rechts).

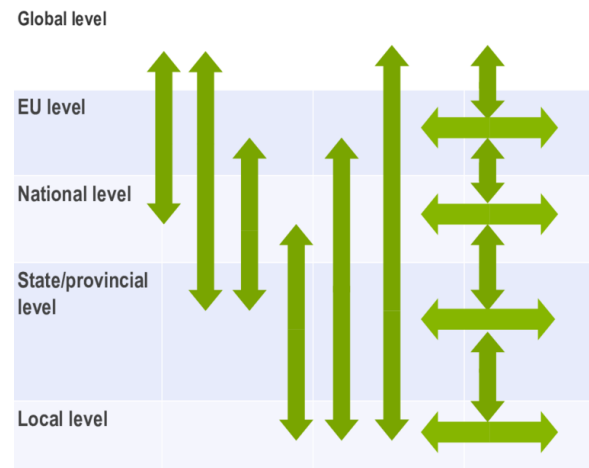

Spatial policy

Environment policy

Woningwet 1901
Wet Ruimtelijke Ordening 1965
Nota Ruimte 2006
Wet Ruimtelijke Ordening 2008
Omgevingswet 2016 / 2024

Environmental policy

Hinderwet 1875
Gezondheidswet 1901
Urgentienota 1971
Wet Milieuhygiene 1980
Nationaal Milieubeleidsplan 1 1989
Wet Milieubeheer 1993
Nationaal Milieubeleidsplan 4 2001

Een schone taak

Bouwstenen voor een veilig, gezond en schoon leefmilieu

Nationaal Milieubeleidsplan (NMP)

Abundance

How We
Build a
Better
Future

Ezra
Klein
and
Derek
Thompson

Bestselling authors of *Why We're Polarized* and *Hit Makers*

INTERVIEW

STOER wil 150 bouwregels schrappen: 'Elke regel heeft zijn eigen fanclub, natuurlijk komen die in het geweer'

Woningbouw Emeritus hoogleraar Friso de Zeeuw keek in opdracht van woonminister Mona Keijzer met de adviesgroep 'Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving' waar de woningbouw vastloopt op regelgeving. „Het zou goed zijn als er een mentaliteitsverandering zou komen bij ambtenaren en adviesbureaus.”

Brekelmans wil versoepeling Europese regels voor investeringen in defensie: we leven in 'een grijze zone' tussen oorlog en vrede

Europese defensie „Wij zijn misschien niet in oorlog met Rusland, maar Rusland is in oorlog met ons”, zei minister Brekelmans van Defensie op het Paris Defence and Strategy Forum. Hij roept op tot het versoepelen van onder meer milieuwetgeving om meer investeringen in defensie te vergemakkelijken.

NOS Nieuws • Zaterdag 12 april 2025, 16:29

D66-leider Jetten: haal de bezem door de overheid

SEA and the Dutch: a love – hate relationship

- SEA taken for granted: a must do (compliance)
- By some seen as bureaucratic and a paper tiger
- But also recognised as valuable by others
- Appreciated for its thoroughness and holistic lense
- It has a “preventive effect”...
- SEA has become detached from policy and planning design processes
- It has underutilised potential for decision making processes

So...

- Big challenges (climate, energy, nature, housing, defence,...)
- Major inter-dependencies (environmental, spatial, social, economic)
- Frame: stacking policies and regulations
- Reflex: de-regulation, simplification; no solution, hardening of conflicts
- SEA: part of the problem or part of the solution?
 - Search for more dynamic / contextual approach
 - From 'norming' (compliance) to 'informing' (concordance)
 - To the front of planning / design / scenario building / alternatives

Time for a good conversation

- What do we need for a more dynamic / contextual / effective use of SEA (substance / process)?
- How to work better with SEA early in programming & planning to improve collaborative governance?
- Dialogue between Dutch SEA system stakeholders: authorities, universities, designer SEA consultants, NCEA, etc.
- Innovation in the application of the instrument

Thank you

Netherlands Commission for
Environmental Assessment

www.eia.nl

Let's continue the conversation!

Message me your questions or comments in the IAIA26 app.

Dennis van Peppen

Director International / The Netherlands Commission for Environmental Assessment

The Netherlands

✉ ncea@eia.nl

www.eia.nl

#iaia26